

MARKO SEMREN, SINODALNI HOD REDOVNIKA

Uvod

Poznato nam je da će se u Rimu u listopadu 2023. godine održati redovita skupština Opće biskupske sinode o *sinodalnosti Crkve*. Stoga će se, na poticaj pape Franje, u svim biskupijama diljem svijeta u pripravi za taj događaj organizirati savjetovanje na temu *Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje*. Banjolučka biskupija je zajedno sa svim katolicima u svijetu otvorila 17. listopada 2021. proces sinodskog savjetovanja.

Tri dana nakon početka sinodskoga hoda, u okviru redovitog godišnjeg Sabora svećenikâ u raznim službama biskupije, po prvi put je biskup Franjo Komarica prezentirao problematiku i zadatke sinodskog procesa, koji je za cijelu Crkvu naredio papa Franjo.

Dvadesetak dana kasnije imenovani sinodalni odbor od 20 članova održao je svoju konstituirajuću sjednicu na kojoj su izabrani mons. Marko Semren, pomoćni biskup za koordinatora i fra Domagoj Šimić, gvardijan petrićevački za tajnika.

Tjedan dana nakon toga, u srijedu 17. studenoga 2021. održan je u Banjoj Luci redoviti mjesečni duhovno-pastoralni susret svećenika – dijecezanskih i redovničkih. Na njemu je biskup Franjo u predavanju iznio konkretnije upoznavanje cilja, sadržaja i načela sinodalnog procesa te načina sudjelovanja u tom procesu.

Sama riječ grčka *sin-hodos*, znači *zajednički put*, povezana je s novozavjetnim poimanjem Crkve u kojoj ostvarujemo svoju krsnu pripadnost Isusu Kristu i poslanje u jednoj, svetoj, katoličkoj i apostolskoj Crkvi. Uskrsli Krist je na dan svoga uskrsnća dvojici učenika na putu u Emaus predstavio Crkvu kao sin-hodos. Pridružio im se u hodu te im je u raspravi otvorio pamet da po Pismima razumiju događaj njegove muke, smrti i uskrsnuća a euharistijskim lomljenjem kruha otvorio im oči da ga prepoznaju nazočna u zajedništvu braće i sestara koji hode prema konačnoj punini svega u njegovoj proslavi. Djela apostolska u tom smislu nazivaju Crkvu *Putom* (Dj 9,2; 19,23), *Putom Gospodnjim* (Dj 18,25), *Putom Božjim* (Dj 18,26); te Isusova izjava: „*Ja sam Put i Istina i Život*“ (Iv 14,6). Crkva je zajedništvo s Bogom i međusobno te „*Crkva u sudioništvu i u suodgovornosti svih*“.

Zapamtimo „kako nitko od nas ne može željeti mrtvu nego živu Crkvu“, to je „zadaća, od koje nitko od nas i nitko u Crkvi nema pravo odustati, *izgradnja živih i istinski crkvenih zajednica i izgradnja zajedništva između svećenikâ, redovnika i laika*“.

Proces sinodskog savjetovanja ima za polazište ono oko čega se kroz stoljeća trudimo na biskupijskoj, župnim i drugim razinama. Sinodalnost se prvenstveno ostvaruje u okupljanjima na euharistijska slavlja i očituje po

uspostavljenim tijelima, među ostalim po Župnom vijeću, Ekonomskom vijeću, zatim po pastoralnim povjerenstvima, udrugama organiziranih vjernika, pokretima, molitvenim zajednicama, mladima itd. U svim našim župama organizirat će se sinodsko savjetovanje s različitim skupinama vjernika prema uputama koje će im dostaviti Biskupijsko povjerenstvo za sinodsko savjetovanje. Pri tom će nam misao vodilja biti spomenuta Isusova riječ ***Ja sam Put i Istina i Život*** (Iv 14,6). Voditelji pojedinih radnih odbora župnih pastoralnih vijeća imaju zadaću zajedno sa svećenicima i vjeroučiteljima animirati i koordinirati rad. O svemu onom što ćemo u *molitvi, promišljanju i oslušivanju Duha Svetoga* zaključiti, sažeto ćemo na pisani način u srpnju sljedeće godine predati Biskupskoj Konferenciji Bosne i Hercegovine da ona to objedini s izvještajima iz svih drugih naših biskupija te dostavi Tajništvu Biskupske sinode u Rimu.

Crkva je ovdje na zemlji „putujuća Crkva“ trajno na putu prema eshatonu (usp. LG VIII9). Dugi je to put – pun neizvjesnosti, teškoća, zastoja, nesporazuma, sukoba u Crkvi i napada koji dolaze izvana. Crkva je na putu s Bogom i sa Isusom Kristom i na tom putu živo će doživjeti radost tog puta Crkve, i trenutke tame i neizvjesnosti, potrebu križa i muke, nutarnjih sukoba i vanjskih napada. U njima će zapažati kako Duh Sveti, koji je bio na početku Crkve, trajno s njom ide, i kako je nikada ne napušta. Otajstvo Crkve je „*živi Krist*“ na zemlji – u radosti zajedništva prvotne Crkve, u propovijedanju evanđelja, u patnjama Križa, u uskrsnoj snazi koju živi prema ljudima. U Crkvi nalazimo mnogostruke vidove Crkve: njezino *misionarenje, zajedništvo, apostolicitet - poslanje*. Da bismo postali osobe Crkve, a ne samo osobe koje prihvaćaju Krista, *moramo prihvatiti Crkvu kao sakrament Sina Božjega u svijetu, kao trajno vremenito očitovanje Boga koji se je utjelovio, kao neizrecivi odraz trojstvenog Božjeg života, tada ćemo naučiti: da ne dijelimo nikada molitvu od života; da se radujemo uvijek i nanovo punini Božjeg dara; da ljubimo Crkvu istom žarkom ljubavlju kojom želimo ljubiti Krista; da nastojimo, svim svojim snagama, „uključiti se“ u Crkvu i, ujedno, postati svjesni da je to uključenje čisti dar Duha Svetoga; da promatramo plan Crkve kao otajstvo koje se ostvaruje kroz putovanje u kojem i mi sudjelujemo: otajstvo koje je čitavo u Božjim rukama i koje je uvijek nošeno Njegovom moći; da budemo raspoloživi za Božje namjere onom raspoloživošću koja ne stavlja nikakve uvjete, pripremajući se tako da prepoznamo i prihvatimo epohalne prijelaze, „putove“ po kojima nam Bog dolazi u susret; da se osobno borimo i budemo spremni dati i život za Kristovo ime i za ostvarenje plana – Crkve; da zauzmemo osobni i zajedničarski stil koji nije vezan uz naše sheme nego je u biti stil Marije, Majke, kraljice i „ikone“ Crkve i sv. Josipa.*

Kao i Marija i Crkva se zna radovati, zna klicati, zna primiti utjehu Duha.

Ne upadajmo u zamku protivnika Krista da pokazujemo sliku Crkve koja je smetena, plašljiva, izmorena teretima i tamama. Promatrajući Mariju mi promatramo i divimo se temeljnoj dimenziji Crkve u vremenu: *Crkva koja počiva u snazi Boga i u njegovoj Riječi*. Crkva se mora oduprijeti, ne dozvoliti da joj ruke klonu i ustrajno nastavi djelovati ostajući dosljedna samoj sebi izgrađujući se i hodajući s narodom Božjim. Kršćanska zajednica treba neprestano biti pozivana na mir i na izgradnju, na utjehu i na strah Gospodnji što znači prihvaćanje Božjeg plana u svim uvjetima mjesta i vremena života. Crkva je otajstvo Krista prisutnog u povijesti, da u njoj živi i djeluje Duh Kristov stoga se ne može s njom poigravati /igrati.

Sinodalnost započinje u nama: promjenom mentaliteta, osobnim obraćenjem, u zajednici ili bratstvu, u kući, na poslu, u našim strukturama, a zatim se širi na službe i poslanje.

Sinoda o sinodalnosti Crkve ima glavnu svrhu probuditi osjećaj zajedništva u Crkvi, oživjeti sudjelovanje svih, učiniti sve protagonistima i nastojati donijeti poruku radosne vijesti do nakraj zemlje.

Doprinos redovnika i redovnica

Posvećeni život se rađa u Crkvi, raste i može dati evanđeoske plodove samo u Crkvi, u toj živoj zajednici vjernog Božjeg naroda. Redovnički je život radikalno nasljedovanje Isusa Krista u obliku triju zavjeta: *poslušnosti, siromaštva i čistoće*. Riječ je o ***poslušnosti*** svojoj savjesti i Bogu, jer je savjest Božji glas. Sloboda savjesti je temeljna i neotuđiva čovjekova sloboda. Na njoj se temelje sve druge slobode (sloboda misli, govora i djelovanja). Nijekanje slobode savjesti bilo je često uzrokom totalitarne vladavine nad ljudima. Svaka se diktatura temelji na negaciji slobode savjesti. A i sam Bog poštuje našu savjest i govori nam po njoj.

Siromaštvo je također oblik slobode, jer posjedovanje čini čovjeka sebičnim i neosjetljivim za tuđu muku i patnju. Sve ono što priječi čovjekovu ljubav prema Bogu i bližnjemu vodi ga u duhovnu smrt, u smrt morala i ljubavi u njemu. Nijemci to domišljato izražavaju: *tvoj posjed posjeduje tebe (dein Besitz besitzt dich)*. Danas vidimo kako u cijelom svijetu moćni i bogati uvećavaju svoj posjed, nedajući radnicima zasluženu plaću i pljačkajući siromašne.

Zavjet ***čistoće*** ne odnosi se samo na način života u beženstvu i uzdržljivosti koji redovnici/ce preuzimaju. On želi reći da naša vjera, povjerenje, ljubav i nada trebaju postajati sve čišći od sebičnosti. Naime, u svakoj našoj ljubavi nađe se i sebičnosti, a naša je zadaća da se postupno od nje oslobađamo. Svjedoci smo kako broj godina ne donosi savršenstvo, da neki ljudi postaju čak nesavršeniji što su stariji. To nas potiče da radimo na sebi, pa da progres godina donosi moralni i duhovni progres.

Želim istaknuti identitet redovničkog života danas. Tradicionalno gledanje redovničkog života izraženo je izrazom “perfekcionizam” (tj. težnja prema savršenosti ljubavi). Ovaj koncept potječe od Tome Akvinskog koji promatra redovnički život u kontekstu životnih staleža u Crkvi. Neke su staleže smatrali savršenijima od drugih, npr. redovnički život i episkopat su bili dva jedina staleža savršenosti.

Danas su teolozi pokušali protumačiti identitet redovničkog života izrazom “*radikalizam*”. Po ovom shvaćanju, J.M.R. Tillard ističe da je redovnički život krajnji i radikalni način življenja Evanđelja u konkretnim okolnostima naše povijesti.

K. Rahner naglašava eshatološku dimenziju ili “*transcendentalizam*” redovništva, tj. način življenja eshatološke i transcendentalne dimenzije kršćanskog života. Redovnici se odriču triju temeljnih dimenzija života u svijetu: vlasništva, obitelji i autonomije, kako bi naviještali otajstvo Božjega kraljevstva kao milost koja nadilazi našu povijest.

E. Schillebeekx i L. Gutierrez ističu “*posebni antropološki oblik kršćanskog bivstvovanja: projekt vrijednosti*”, i u tom smislu antropološku vrijednost redovničkog života. Redovnički život je ljudski način življenja Evanđelja. Redovnički život nije, za njih, odricanje ili zataja vrijednosti stvaranja, već način života koji odabire neke vrijednosti koje obično ne prihvaća većina ljudi. Zajednički život, siromaštvo, poslušnost i djevičanstvo nisu u svom temelju odricanje ili zataja, već autentične vrijednosti u nasljedovanju Krista, na koje se osobito neki pojedinci angažiraju. Ove dimenzije otkrivaju za sada nepoznatu dimenziju stvaranja.

Redovnici u svijetu ostvaruju praktično savršenije ideale Božjega naroda i čovječanstva. Oni svoj identitet vide u evanđeoskoj praksi, te proročki i solidarno žive s Božjim narodom, posebno s najsiromašnjima (teologija oslobođenja).

Božje kraljevstvo ne uključuje osudu ili razaranje stvarnog svijeta niti prezir onoga “što je ljudsko”, institucija i ljudske kulture. *Kraljevstvo koje Krist proglašava afirmira stvaranje*, i istodobno oslobađa od đavolskih zamki koje je grijeh postavio. Da bi bilo sudionikom događaja Božjega kraljevstva, čovječanstvo mora nastaviti s Božjim stvarateljskim, otkupiteljskim i spasiteljskim djelom. Duh Sveti pojačava i očituje transcendentalni i eshatološki dinamizam stvaranja preko proročkih znakova čistoće, radikalnog siromaštva i poslušnosti. Tim činima ispravlja težnje koje svijet zatvaraju u samoga sebe te paraliziraju njegovo napredovanje prema budućnosti Boga.

Mučeništvo je na poseban način znak koji podsjeća na “*samo jedno potrebno: Kraljevstvo Božje i njegovu Pravdu*”.

Prispodobe i čudesa u Evanđelju imaju upravo takvo proročko značenje. Oni imaju znakovitu, poticajnu i pedagošku ulogu u Evanđelju. Prispodobe i

čudesu su znakovi koje je Isus ponudio da se shvati i provjeri prisutnost Kraljevstva. Prispodobe su znakovi uzeti iz svakidašnjeg života ljudi. Čudesu su znakovi koji uvode preobrazbu u život ljudi, spašavaju odbačene i vraćaju u normalan život. I prispodobe i čudesu su znakovi koji pokazuju bogatstvo, sadržaj i stvarnost Kraljevstva. Zato ih možemo uspoređivati s karizmatikom ulogom redovnika. Redovnički je život “*znak Kraljevstva*” (LG 44). Redovnici svojim životom uprisutnjuju Krista. Stoga trebaju biti kao prispodobe koje nadahnjuju, daju značenje i smjer za dolazak Kraljevstva.¹ Znamo da redovnički život ne postoji radi samoga sebe, nego je sposobnost i umijeće umiranja za druge s nakanom da se položi život.

Bez sumnje, doprinos redovnika/ca je jedinstven i nezamjenjiv, napose iskustvo zajedničkog hoda, barem na razini redova, kongregacija, družbi.

1. Imamo *baštinu sinodalne prakse za ponuditi Crkvi*. Naši „kapitoli“ su primjer toga. Naše strukture općenito su sinodalne.

Znamo da karizma koja nam je dana ne pretpostavlja iscrpljivanje kršćanskog iskustva, već je samo *čitanje* s određenog gledišta jedinog Evanđelja. Brojne karizme koje obogaćuju duhovnu baštinu Crkve, rođene su iz istog Evanđelja i moraju se smatrati komplementarnima, različito cvijeće jednog vrta, *različite riječi jednog govora* o spasenju, različite vijesti o jedinstvenoj „Radosnoj vijesti“.

Možda bi bilo dobro napraviti dobar ispit savjesti i upitati se jesmo li se uvijek smatrali komplementarnima više nego konkurentima, ako ne, ponekad čak i suparnicima!

Redovnici imaju zadaću sve podsjećati kako je rekao Papa svojim vjernicima rimske biskupije: „*sinodalnost nije poglavlje rasprave o ekleziologiji, a još manje moda, neki slogan ili novi izraz koji se treba koristiti ili iskorištavati: Ne! Sinodalnost izražava narav Crkve – potvrdio je – njezin oblik, stil, poslanje. (...) Ne govorim to na temelju teološkog mišljenja, čak ni osobnog, već slijedeći ono što možemo smatrati prvim i najvažnijim „priručnikom“ ekleziologije, a to je knjiga Djela apostolskih*“ (papa Franjo rimskoj biskupiji, 18. rujna 2021.)

Čitajući Djela apostolska Papa podrazumijeva, da se razumije što znači *zajednički hod*, u *zajedništvu* promovirajući *sudjelovanje* ciljajući na *poslanje*. Čini mi se, da je ovo što radimo danas lijep primjer ove svijesti i ove sinodalne prakse. Moramo pokazati cijeloj Crkvi što znači staviti zajedno primljene darove, duhovne i materijalne, kao što je to učinila prva kršćanska zajednica.

U vrtu Crkve s vremena na vrijeme nikne neki cvijet: ima onaj koji voli sunce i drugi koji preferira hladovinu; jednom je potrebno puno vode, a drugi preferira suho; jedan je u punom sjaju ujutro, a drugi navečer itd. Svaki se razlikuje jedan od drugog, a opet jedan je ljepši od drugog. Tratinčica ne kaže

¹ Usp. REY GARCIA PAREDES J.C., *Teološki identitet i komplementarnost različitih poziva u Crkvi - uzajamni odnosi između laika i redovnika unutar crkvenog života i poslanja*, u: *Vijesti KVRPJ i unije VRPJ*, 4(89) 5-13.

vlati trave: „kako si ružna, mršava, ne možeš ni sama stajati!“. Ne, zahvaljuje joj, jer samo u zelenilu travnjaka njezina ljepota može zasjati.

Ukratko, ***svatko je uistinu stvoren od Boga kao dar za drugoga***: ovo je temeljno načelo sinodalnosti koje kao pojedina Družba i kao redovnici zajedno morate promicati u univerzalnoj Crkvi.

2. Mi smo stručnjaci ***dijaloga*** jer znamo što znači gubiti. Ostavili smo sve i to smo sto puta iskusili.

U dijalogu se svaki put ponavlja misterija gubitka i ponovnog dobivanja, gubeći vlastiti život kako bi ga ponovno zadobili. Tajna dijaloga je, u stvari, slušanje. Slušanje znači umiranje, umiranje samima sebi, uključujući umiranje vlastitim idejama.

Samo na taj način može osvanuti nova ideja, ona u kojoj se svi pronalaze jer to je „***Isusova misao***“ koja postaje prisutna „*gdje su dvojica ili trojica sabrana u Njegovo ime*“ (usp. Mt 18,20), spremni položiti svoj život, odnosno umrijeti jedni za drugo (usp. Iv 15,12-13). Prije svih vjernika, mi moramo biti stručnjaci za ono, što sam više puta nazivao „***Isusov mentalitet***“.

Dozvolio sam si da isusovcima u ovoj njihovoj jubilarnoj godini, možda malo i pretpostavljajući povjerim zadatak produbiti pobožnost prema *Presvetoj Glavi Isusovoj*, jer je Glava ta koja vodi sva kretanja Presvetog Srca i jako sam im zahvalan za ono što su učinili, kaže papa Franjo.

Vjerujem da je glavni zadatak redovnika zajednicu vjernika: naučiti „*razmišljati prema Evanđelju*“ tako da se gledajući nas uče i „*ponašati kao Isus*“ koji se uvijek obraćao Ocu, uvijek slušajući Duha.

Osobito smo, mi redovnici zaduženi da zadržimo u Crkvi živu svijest da smo „*narod okupljen jedinstvom Oca, Sina i Duha Svetoga*“ (Ciprijan). U protivnom gubimo svoju specifičnost kao kršćani i više ne razumijemo u čemu se razlikujemo od drugih religija u kojima možda ima više askeze nego kod nas, više molitve, veća sposobnost doživljavanja patnje: ***naša je specifičnost pokazati kako je Jedno i Raznoliko, isti i različiti***.

Ovo je otajstvo ljubavi, ovo je naše kršćanska specifičnost, to znači sinodalna Crkva. I „*po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge*“ (usp. Iv 13, 35).

3. Kao posljedica ovog evanđeoskog mentaliteta, ovog trojstvenog modela donošenja odluka, drugi važan doprinos koji mi, kao redovnici moramo dati sinodalnom hodu jest ***rasvjetliti način upravljanja u Crkvi***.

Redovnici nas, naime, moraju podsjetiti da ***sinodalnost ne kopira demokratski model upravljanja, već trojstveni model***.

Konačna suglasnost postignuta je zajedničkim razlučivanjem, nije rezultat većine glasova nakon prebrojavanja pojedinačnih, već otvorene i iskrene

razmjene, napravljene u dijalogu ljubavi po trojstvenom modelu, u jedinstvu i različitosti.

Zajedničko razlučivanje je plod dijaloga, to je naša posebnost ili bi barem trebala biti. U sinodalnom upravljanju hijerarhija tada uistinu jest ***u službi zajedništva***.

Da nije tako, zavjeti koje smo dali izgubili bi smisao i umjesto da dovedu do slobode postali bi ugnjetavajući jaram: vlast postaje diktatura i poslušnost ropstvo, siromaštvo skida odgovornost s osobe i čistoća nije ništa drugo nego fasada koja čini život sumornim, a ne radosnim jer je plod dužnosti, ali ne i izraz najveće ljubavi.

4. Napokon zaključak, redovnici predstavljaju proročki i karizmatični profil Crkve, trebali bi podsjetiti hijerarhiju i Božji narod da ***Duh puše gdje hoće i kad hoće***.

Redovnici bi među prvima morali doprinijeti ostvarenju onoga što je Papa zaželio u citatu intervenciju u trenutku razmatranja na početku sinodalnog procesa: „*neka ova Sinoda bude vrijeme nastanjena Duhom! Budući da nam je potreban Duh, uvijek novi Božji dah koji nas oslobađa svakog zatvaranja, oživljava ono što je mrtvo, razrješuje okove, širi radost*”.

Ali Duh Božji ne puše „protiv“, puše „prema“, puše „naprijed“. Potiče nas na jedinstvo. Duh podjele je duh đavla, onoga koji dijeli. Duh jedinstva je božanski duh.

Redovnici moraju podsjetiti Crkvu da postoji različitost karizmi, ali samo je jedan Duh. „*Jedno tijelo i jedan Duh, (...) Jedan Gospodin! Jedna vjera! Jedan krst!*“ (Ef 4, 4-5) jer „*Jedan Bog i Otac sviju, nad svima i po svima i u svima!*“ (Ef 4,6).

Svatko, dakle, ima svoj zadatak u Crkvi, svoju odgovornost jer ne postoji netko tko ima sintezu svih karizmi, čak i ako postoje oni koji imaju ***karizmu sinteze***.

Vlast u Crkvi, dakle, mora poštivati slobodu Duha koji se očituje na različite i uvijek nove načine, ali se ***poštuje i one koji imaju karizmu jedinstva, karizmu razlučivanja, hijerarhije i u konačnici Petrovog nasljednika***.

Vlast u Crkvi ne može tvrditi da sve zna, da sve vidi, da sve čini, ali ima dužnost prosuđivati, razlučivati što dolazi od Duha jedinstva, a što dolazi od duha podjele.

“*Da biste to činili – rekao je papa Franjo pokretima i novim zajednicama, 16. rujna 2021.) – traži se od (svih) nas velika poslušnost, velika poniznost da bi prepoznali svoja ograničenja i prihvatili promjenu zastarjelih načina djelovanja i razmišljanja, ili metodu apostolata koja više nije učinkovita ili načine organizacije unutaršnjeg života koji su se pokazali neadekvatnima ili čak štetnima*“.

Razmišljam, dopustite mi da sanjam, da bi plod zrelosti ovog sinodalnog hoda mogao biti novi ekumenski koncil u koji će biti uključeni svi kršćani.

Bit će, kada će se Crkva vratiti biti jedna, jedno stado i jedan pastir, ostajući drugačija zbog različitih duhovnih i liturgijskih tradicija. Samo tada svijet će povjerovati i svi će “*čuti glas moj i bit će jedno stado i jedan pastir*” (Iv 10,16). Tužni su, sramotni, moralni skandali u Crkvi, napose njezinih predstavnika, ali svi znaju da, iako smo kršteni, krizmani i zaređeni, ostajemo slabi i možemo pogriješiti.

Najveća prepreka širenju vjere, poslanju, je iznad svega skandal razjedinjenosti. Zato je Isus molio: “*da svi budu jedno da svijet uzvjeruje*” (Iv 17,21). /G. LINGUA, *Redovništvo i sinodalnost Crkve*, predavanje na 53. skupštini Hrvatske redovničke konferencije, koja se održala u zajedništvu s članovima KVRPP BiH, u srijedu 13.10.2021. u franjev. Samostanu u zagrebačkoj Dubravi. Doprinis redovnika i redovnica br. 1-4/.

Zaključak

Redovnički život uključuje dvije osobite odrednice. Prva je: *biti u prijateljstvu s Kristom* a druga: *propovijedati riječima i djelima Božje kraljevstvo*. To danas nazivamo kontemplacijom i evangelizacijom (Mt 3,14-15). Iz vjere u Krista izvire evangelizacija – poslanje u svijetu: *Ono što smo vidjeli i čuli navješćujemo također i vama* (1 Iv 1,3). Samo onaj koji je susreo Krista može biti svjedokom njegova križa i uskrsnuća, naviještati istinito ono što je vidio i čuo. Redovnici su pozvani da navještaju evanđelje cijelom svijetu, i to bez ikakva nametanja, nego svjedočenjem ljubavi prema ljudima, a osobito prema siromašnima i obespravljenima. Na to nas tako snažno uvijek iznova potiče papa Franjo.

Redovnici su također pozvani *biti molitelji*. Bez molitve (a molitva je očitovanje i razvijanje vjere) ne bi bili sposobni prepoznati u svakome čovjeku brata i sestru, još manje Boga, jer vjera i ljubav postižu svoj vrhunac u molitvi (mistična dimenzija) i u praktičnom služenju (politička dimenzija).

Proročka je dimenzija sastavni dio redovničkoga života, a ako on zamre, onda redovništvo gubi svoju životnu dinamiku. Prorok govori u ime Boga tj. u **ime Istine**, ima izravnu relaciju s Bogom, koji je jedini apsolutan, i time dovodi u pitanje sve ovozemaljske bogove a to su zapravo idoli. Ne smijemo apsolutizirati ništa na ovoj zemlji. Najbolji uzori redovnicima mogu biti proroci Ilija i Ivan Krstitelj. **Oni govore istinu, jer ih šalje sama Istina. Autoritet Istine najviši je autoritet na ovom svijetu, jer nas samo istina može osloboditi.** Budući da prorok govori u ime Istine, on ostaje za nas mjerodavan, on je, dakle, mjera kojom se

moramo izmjeriti. Kao što su prispodobe i čudesa u Evandjelju proročki znak, to i redovnici trebaju biti u današnjem svijetu. I prispodobe i čudesa su znakovi koji pokazuju bogatstvo, sadržaj i stvarnost Kraljevstva. Stoga ih možemo uspoređivati s karizmatikom ulogom redovnika. Redovnici svojim životom uprisutnjuju Krista. Zato trebaju biti kao prispodobe koje nadahnjuju, daju značenje i smjer za Božje kraljevstvo.

Proročko svjedočanstvo traži trajno i zauzeto istraživanje Božje volje, *velikodušno i neophodno crkveno zajedništvo, vježbu duhovnog rasuđivanja, ljubav za istinu*. I danas postoji snažno svjedočanstvo posvećenih osoba. Ono se odnosi prije svega na potvrđivanje prvenstva Boga i budućih dobara, kako je to Krist činio potpuno posvećena slavi Oca i ljubavi prema braći i sestrama. Proroštvo prima snagu iz intimnog prijateljavanja s Bogom po razmatranju njegove riječi, očituje se u hrabrom istupu protiv zla i grijeha, a za ljubav, pravednost i istinu.

Našem društvu u kojemu vlada površnost trebalo bi ponuditi dubinski život. Sveprisutnoj *indoktrinaciji* treba suprotstaviti živu vjeru, proizašlu iz osobnog iskustva Božje blizine. *Kulturi ravnodušnosti i relativizma* odgovoriti pastoralnom revnošću i davanjem prvenstva Bogu u svim svojim aktivnostima. *Prenaglašenom individualizmu i antropocentrizmu* treba ponuditi radikalnu decentralizaciju ega, kristocentričnost i maksimalnu otvorenost milosti. *Proročku gestu ima apostolsko poslanje, koje se suprotstavlja zlu ovoga svijeta, a služi na slavu Božju i na spasenje svijeta*. U svijetu bez ideala, putokaza i perspektive valja širiti jasne vidike transcendencije. *Zaboravna čovjeka, zauzeta brigama za prolazno i vremenito* valja podsjetiti na posljednje stvari i vječno spasenje, tako što ćemo mu pokazati da je Bog apsolutna vrijednost našeg osobnog i zajedničkog, intimnog i institucionalnog života. U svijetu u kojem tragovi Božje prisutnosti iščezavaju, posvećeni će život djelovati jakim suobličenjem Kristu po kojem će Bog opet biti vidljiv i prepoznatljiv.

Odlučiti se za Isusa Krista znači povjerovati u moć dobrote kao u jedinu pravu moć. *Ljubav nas Kristova oslobađa od našega robovanja samima sebi*. Isus je pozvao svoje učenike da zajedno s njime ostvaruju Božje kraljevstvo. Naši utemeljitelji i utemeljiteljice nas pozivaju da stalno preispitujemo jesmo li mi i naše zajednice u skladu s Isusovim evandjeljem. Stoga, drage sestre i braćo, hrabro nastavite i ustrajte u vjernosti Kristu i svojim obećanjima. Neka Vas Duh Božji vodi i dalje u vašem redovničkom životu u služenju bratu bližnjemu, Crkvi i svome narodu na hvalu Bogu i dobro svakoga čovjeka.